

УДК 619:616.993.192.1:636.7

СУЧАСНИЙ СТАН ПРОБЛЕМИ БАБЕЗІОЗУ СОБАК**Стецюк Р.Ю.**, студ.5 курсу ФВМ;**Соловйова Л.М.**, канд. вет. наук

Захворювання собак на бабезіоз на сучасному етапі є однією з найбільш актуальних проблем фахівців ветеринарної медицини у різних регіонах України. При вивченні епізоотичної ситуації у Харкові встановлено, що піком захворюваності собак є травень (56,6 %), у Києві та Донецьку – 30 %. Усі ці дослідження свідчать про актуальність вивчення даного захворювання.

Тому **метою нашої роботи** було виявлення клінічних та гематологічних змін і вивчення функціонального стану печінки та нирок у хворих на бабезіоз собак.

Матеріалом для досліджень були 10 хворих на бабезіоз собак (6 вівчарок, 2 спанієля, ротвейлер, шарпей) 1-2-річного віку (дві 4-5-річного), які були пацієнтами навчальної науково-дослідної клініки патології дрібних тварин при Житомирському ДАУ та клініки Білоцерківського ДАУ. Після клінічного обстеження проводили лабораторне дослідження крові та її сироватки.

Результати досліджень При клінічному обстеженні собак, хворих на бабезіоз, відмічали пригнічення, підвищення температури до 40,5 °С, втрату апетиту, анемічність слизових оболонок, схуднення, гемоглобінурію, підвищення частоти пульсу та дихання, пронос, що з часом ускладнювалося появою спраги, блювання, жовтяничності слизових оболонок, болючості у ділянці печінки та нирок, слабкості задніх кінцівок, виснаження.

При аналізі гемоцитопоезу собак виявили значне зменшення у крові вмісту гемоглобіну, гематокритної величини, кількості еритроцитів, що свідчить про виражену анемію. Відмічається лейкоцитоз (табл. 1).

Таблиця 1 – Показники гемоцитопоезу у собак, хворих на бабезіоз

Показник	У здорових собак, Lim	У хворих на бабезіоз собак, M±m
Гемоглобін, г/л	110–170	72,69 ±1,8
Еритроцити, Т/л	5,5–8,5	3,7 ±0,2
Лейкоцити, Г/л	8,5–10,5	19,8 ±3,1
Гематокрит, %	42–48	36,4 ±2,0

При оцінці білоксинтезувальної функції печінки відмітили зменшення кількості альбумінів, що є типовим показником її патології, а відсутність зміни вмісту загального білка свідчить про збільшення вмісту крупнодисперсних білків – глобулінів (табл. 2).

Внаслідок порушення пігментної функції печінки відмічаємо значне збільшення вмісту загального білірубину. В крові виявлений кон'югований білірубін, що є показником порушення екскреції цієї фракції пігменту в жовч.

Підвищення показника максимального рівня сечовини пояснюється порушенням сечовиноутворювальної функції в перипортальних гепатоцитах, де здійснюється орнітиновий цикл її синтезу при детоксикації аміаку. Також це вказує на зменшення здатності нирок до екскреції сечовини з організму (табл. 2)

Таблиця 2 – Показники функціонального стану печінки та нирок у собак, хворих на бабезіоз

Показник	У здорових собак, Lim	У хворих на бабезіоз собак, M±m
Загальний білок, г/л	65 – 75	67,3 ±7,1
Альбуміни, %	45 – 57	40,5 ±4,6
Білірубін заг., мкмоль/л : кон'югований	0,4 – 5,4	18,9±2,4 4,3±0,4
Сечовина, ммоль/л	2,1 – 9,7	13,1±0,8
Креатинін, мкмоль/л	55 – 145	294,4±40,4
АСТ, нкат/л	< 314	586,7±89,8
АЛТ, нкат/л	<361	410,0 ±61,5

Підвищення рівня креатиніну в сироватці крові вказує на порушення фільтраційної здатності ниркових клубочків, оскільки після фільтрації в них він не реабсорбується в ниркових каналцях. Отже, розвивається гепато-ренальний синдром.

Клітинна деструкція гепатоцитів проявляється елімінацією у кров трансфераз і виникненням гіперферментемії. Отже, розвивається синдром цитолізу гепатоцитів.

Висновки. 1. Гематологічні показники крові собак, хворих на бабезіоз, характеризуються різко вираженою анемією. Зростає кількість лейкоцитів.

2.. Значне зростання в сироватці крові хворих собак активності індикаторних для печінки ферментів та вмісту сечовини і креатиніну свідчить про гострі запальні процеси не тільки в печінці, а й у нирках.

УДК

СУЧАСНИЙ СТАН ПРОБЛЕМИ БАБЕЗІОЗУ СОБАК

Стецюк Р.Ю., студ.5 курсу ФВМ;

Соловйова Л.М., канд. вет. наук

Вперше піроплазмоз собак виявили Піано і Галі-Валеріо в Італії у 1895р. Пізніше цю хворобу було зареєстровано на Африканському континенті, у Франції, інших країнах. У Росії бабезіоз собак вперше був виявлений В.Л.Якимовим і В.Л.Любинецьким в 1909 р. [1,2].

Захворювання собак на бабезіоз на сучасному етапі є однією з найбільш актуальних проблем фахівців ветеринарної медицини у різних регіонах України. При вивченні епізоотичної ситуації у Харкові встановлено, що піком захворюваності собак є травень (56,6 %), у Києві та Донецьку – 30 %. [3,4,5].

Регіон Житомирщини заселений іксодовими кліщами, чисельність яких зростає з кожним роком в геометричній прогресії. Згідно літературних даних собаки хворіють бабезіозом у будь-якому віці, хоча найчастіше в 1–3 роки, потім у 3–5 та в інший. Прослідкована деяка тенденція більшої сприйнятливості до бабезіозу особин чоловічої статі. Аналіз породної чутливості показав, що найбільша кількість випадків була серед безпорідних собак, потім серед спанієлів, німецьких вівчарок, пуделів, а найменша – серед доберманів, пекінесів [1].

Усі ці дослідження свідчать про актуальність вивчення даного захворювання.

Встановлено, що переносниками збудника є іксодові кліщі *Rhipicephalus bursa* і *Dermacentor pictus*. Бабезіоз собак викликає *Babesia canis* та *Babesia gibsoni* [6,7].

Тому метою нашої роботи було виявлення клінічних та гематологічних змін і вивчення функціонального стану печінки та нирок у хворих на бабезіоз собак.

Матеріалом для досліджень були 10 хворих на бабезіоз собак (6 вівчарок, 2 спанієля, ротвейлер, шарпей) 1-2-річного віку (дві 4-5-річного), які були пацієнтами навчальної науково-дослідної клініки патології дрібних тварин при Житомирському ДАУ та клініки Білоцерківського ДАУ.

Після клінічного обстеження проводили лабораторне дослідження крові та її сироватки.

Результати досліджень При клінічному обстеженні собак, хворих на бабезіоз, відмічали пригнічення, підвищення температури до

40,5 °С, втрату апетиту, анемічність слизових оболонок, схуднення, гемоглобінурію, підвищення частоти пульсу та дихання, пронос, що з часом ускладнювалося появою спраги, блювання, жовтяничності слизових оболонок, болючості у ділянці печінки та нирок, слабкості задніх кінцівок, виснаження.

При аналізі гемоцитопоезу собак виявили значне зменшення у крові вмісту гемоглобіну, гематокритної величини, кількості еритроцитів, що свідчить про виражену анемію. Відмічається лейкоцитоз (табл. 1).

Таблиця 1 – Показники гемоцитопоезу у собак, хворих на бабезіоз

Показник	У здорових собак, Lim	У хворих на бабезіоз собак, M±m
Гемоглобін, г/л	110–170	72,69 ±1,8
Еритроцити, Т/л	5,5–8,5	3,7 ±0,2
Лейкоцити, Г/л	8,5–10,5	19,8 ±3,1
Гематокрит, %	42–48	36,4 ±2,0

При оцінці білоксинтезувальної функції печінки відмітили зменшення кількості альбумінів, що є типовим показником її патології, а відсутність зміни вмісту загального білка свідчить про збільшення вмісту крупнодисперсних білків – глобулінів.

Внаслідок порушення пігментної функції печінки відмічаємо значне збільшення вмісту загального білірубину. В крові виявлений кон'югований білірубін, що є показником порушення екскреції цієї фракції пігменту в жовч.

Підвищення показника максимального рівня сечовини пояснюється порушенням сечовиноутворювальної функції в перипортальних гепатоцитах, де здійснюється орнітиновий цикл її синтезу при детоксикації аміаку. Також це вказує на зменшення здатності нирок до екскреції сечовини з організму (табл. 2)

Таблиця 2 – Показники функціонального стану печінки та нирок у собак,

хворих на бабезіоз

Показник	У здорових собак, Lim	У хворих на бабезіоз собак, M±m
Загальний білок, г/л	65 – 75	67,3 ±7,1
Альбуміни, %	45 – 57	40,5 ±4,6
Білірубін, мкмоль/л : загальний кон'югований	0,4 – 5,4	18,9±2,4 4,3±0,4
Сечовина, ммоль/л	2,1 – 9,7	13,1±0,8
Креатинін, мкмоль/л	55 – 145	294,4±40,4
АСТ, нкат/л	< 314	586,7±89,8
АЛТ, нкат/л	<361	410,0 ±61,5

Підвищення рівня креатиніну в сироватці крові вказує на порушення фільтраційної здатності ниркових клубочків, оскільки після фільтрації в них він не реабсорбується в ниркових каналцях. Отже, розвивається гепато-ренальний синдром.

Клітинна деструкція гепатоцитів проявляється елімінацією у кров трансфераз і виникненням гіперферментемії. Отже, розвивається синдром цитолізу гепатоцитів.

Висновки. 1. Гематологічні показники крові собак, хворих на бабезіоз, характеризуються різко вираженою анемією. Зростає кількість лейкоцитів.

2.. Значне зростання в сироватці крові хворих собак активності індикаторних для печінки ферментів та вмісту сечовини і креатиніну свідчить про гострі запальні процеси не тільки в печінці, а й у нирках.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Прус М.П. Деякі питання епізоотології бабезіозу собак за даними ветеринарної клініки „Фауна-сервіс” // Вісник Білоцерків. держ. аграр. ун-ту. – Вип.. 11.– Біла Церква, 2000.– С. 100–103.

2. Протозойные болезни сельскохозяйственных животных / Под. ред. Н.И.Степановой.– М.: Колос, 1982..

3. Пономаренко В.Я., Дидок Ю.В., Пономаренко А.Н. Пироплазмоз собак в Харьковской области // Тезисы докладов Международной ветеринарной конференции. 2–3 октября 1996 г.– К., 1996.– С. 36.

4. Пономаренко В.Я., Пономаренко А.Н. Эпизоотическая ситуация по бабезиозу собак в Харьковской области // Збірник матеріалів IV

Міжнародної науково-практичної конференції. 14–15 жовтня 1998 р.– К., 1998.– С. 104–106.

5. Басоля В.П. Вікова, нозологічна і порідна структура хвороб собак у місті Житомирі // Вісник Білоцерків. держ. аграр. ун-ту.– Вип.. 28.– Біла Церква, 2004.– С. 256–264.

6. Болезни собак и кошек / Под ред. А.Й.Мазуркевича.– К.: Урожай, 1996.– 432 с.

7. Галат В.Ф. Тропическая ветеринарная паразитология.– К., 1991.